

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 30ής Απριλίου 2003 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις Τ-324/01 και Τ-110/02,

Axions SA, με έδρα τη Γενεύη (Ελβετία),

Christian Belce, κάτοικος Veyrier (Ελβετία),

εκπροσωπούμενοι από τον C. Eckhardt, δικηγόρο,

προσφεύγοντες,

κατά

Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), εκπροσωπούμενου από τον G. Schneider,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο τις προσφυγές κατά δύο αποφάσεων του τρίτου τμήματος προσφυγών του Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα), της 26ης Σεπτεμβρίου 2001 (υπόθεση

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

R 599/2001-3) και της 16ης Ιανουαρίου 2002 (υπόθεση R 538/2001-3), που αφορούσαν αντιστοίχως την καταχώριση τρισδιάστατης σχηματικής παραστάσεως πούρου σε χρώμα καφέ (υπόθεση T-324/01) και τρισδιάστατης σχηματικής παραστάσεως ράβδου χρυσού σε χρώμα χρυσαφί (υπόθεση T-110/02) ως κοινοτικών σημάτων,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από την V. Tiili, Πρόεδρο, και τους P. Mengozzi και M. Βηλαρά, δικαστές,

γραμματέας: D. Christensen, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 15ης Ιανουαρίου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

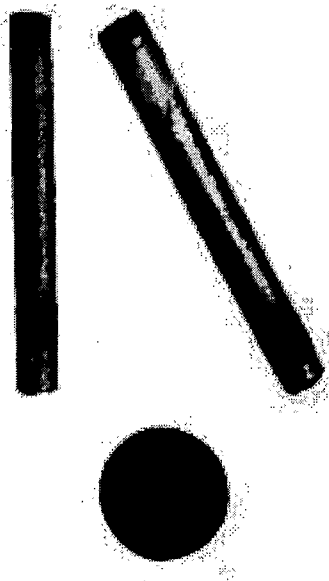
Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

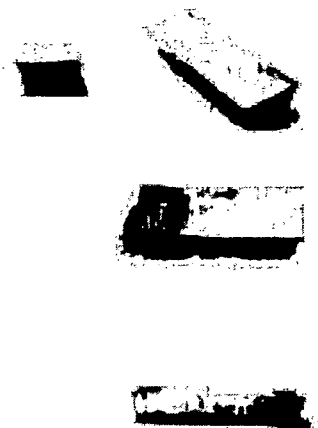
1 Στις 20 Μαρτίου 2000 και στις 3 Δεκεμβρίου 1999, οι προσφεύγοντες υπέβαλαν στο Γραφείο εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (εμπορικά σήματα,

σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ) (στο εξής: Γραφείο) δύο αιτήσεις για καταχώριση κοινοτικού σήματος, οι οποίες έλαβαν αριθμούς πρωτοκόλλου 1 565 589 και 1 408 889 αντίστοιχα, βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί.

- 2 Τα σήματα των οποίων ζητείται η καταχώριση είναι, αφενός, μία τρισδιάστατη σχηματική παράσταση πούρου σε χρώμα καφέ (αίτηση καταχώρισεως σήματος αριθ. 1 565 589) και, αφετέρου, μία τρισδιάστατη σχηματική παράσταση ράβδου χρυσού σε χρυσαφί χρώμα (αίτηση καταχώρισεως σήματος αριθ. 1 408 889). Η γραφιστική απεικόνιση των αιτουμένων τρισδιάστατων σημάτων, όπως αυτά εμφανίζονται σε παράρτημα των αιτήσεων καταχώρισεως, είναι η εξής:

Αίτηση καταχώρισεως σήματος αριθ. 1 565 589

Αίτηση καταχώρισεως σήματος αριθ. 1 408 889

3 Τα προϊόντα για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση των σημάτων υπάγονται στις κλάσεις 30 (αίτηση καταχώρισεως αριθ. 1 565 589) και 16 και 30 (αίτηση καταχώρισεως σήματος αριθ. 1 408 889) κατά την έννοια του διακανονισμού της Νίκαιας που αφορά τη διεθνή κατάταξη προϊόντων και υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση των σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί, και ανταποκρίνονται, αντιστοίχως, στην ακόλουθη περιγραφή:

— «Σοκολάτες, σοκολατούχα προϊόντα, είδη αρτοποιίας και ζαχαροπλαστικής» που υπάγονται στην κλάση 30·

— «Σοκολάτες, σοκολατούχα προϊόντα» που υπάγονται στην κλάση 30·

- «Συσκευασία σοκολάτας και ειδών σοκολατοποιίας από χαρτόνι σε μορφή [ράβδου χρυσού]» που υπάγονται στην κλάση 16.
- 4 Με τις από 12 Απριλίου 2001 και 23 Μαρτίου 2001 αποφάσεις του, ο εξεταστής απέρριψε αντιστοίχως τις αιτήσεις καταχωρίσεως σήματος αριθ. 1 565 589 και 1 408 889, βάσει του άρθρου 38 του κανονισμού 40/94, για τον λόγο ότι τα αιτούμενα σήματα στερούνταν διακριτικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94.
- 5 Στις 12 Ιουνίου 2001 και στις 22 Μαΐου 2001, οι προσφεύγοντες άσκησαν προσφυγές ενώπιον του Γραφείου, βάσει του άρθρου 59 του κανονισμού 40/94, κατά των ανωτέρω αποφάσεων του εξεταστή της 12ης Απριλίου 2001 και της 23ης Μαρτίου 2001.
- 6 Με τις αποφάσεις της 26ης Σεπτεμβρίου 2001 (υπόθεση R 599/2001-3) (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση στην υπόθεση T-324/01) και της 16ης Ιανουαρίου 2002 (υπόθεση R 538/2001-3) (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση στην υπόθεση T-110/02), οι οποίες κοινοποιήθηκαν στους προσφεύγοντες στις 11 Οκτωβρίου 2001 και στις 7 Απριλίου 2002 αντιστοίχως, το τρίτο τμήμα προσφυγών απέρριψε τις προσφυγές. Κατ' ουσίαν, το τμήμα προσφυγών εκτίμησε ότι η καταχώριση των αιτουμένων σημάτων έπρεπε να απορριφθεί βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94. Συναφώς, εκτίμησε ότι στην αγορά των εν λόγω προϊόντων κυκλοφορούν κυρίως αντικείμενα με μορφή παρόμοια με αυτή που έχουν τα αιτούμενα σήματα, τα οποία ελάχιστα διακρίνονται από τα αντικείμενα αυτά, οπότε δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι, ελλείπει άλλων στοιχείων, λεκτικών ή εικονιστικών, έχουν τον αναγκαίο ελάχιστο διακριτικό χαρακτήρα. Στο πλαίσιο αυτό, το τμήμα προσφυγών επισήμανε ότι ο μέσος καταναλωτής δεν προβαίνει σε λεπτομερή ανάλυση ως προς τη μορφή και το χρώμα των οικείων προϊόντων, δεδομένου ότι δεν τους αφιερώνει μεγάλη προσοχή.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 7 Με δικόγραφα που κατατέθηκαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 11 Δεκεμβρίου 2001 και στις 5 Απριλίου 2002 και καταχωρήθηκαν στο πρωτόκολλο του Πρωτοδικείου με τους αριθμούς Τ-324/01 και Τ-110/02 αντιστοίχως, οι προσφεύγοντες άσκησαν τις παρούσες προσφυγές.
- 8 Το Γραφείο κατέθεσε τα υπομνήματα αντικρούσεως στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 5 Απριλίου και στις 5 Ιουλίου 2002.
- 9 Με διάταξη του προέδρου του τετάρτου τμήματος, της 18ης Νοεμβρίου 2002, αποφασίστηκε η συνεδίκαση, λόγω συναφείας, των υποθέσεων Τ-324/01 και Τ-110/02 προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου.
- 10 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τέταρτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.
- 11 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση της 15ης Ιανουαρίου 2003.

12 Οι προσφεύγοντες ζητούν από το Πρωτοδικείο:

- στην υπόθεση Τ-324/01, να ακυρώσει την απόφαση του τμήματος προσφυγών της 26ης Σεπτεμβρίου 2001 (υπόθεση R 599/2001-3) και να καταδικάσει το Γραφείο στα δικαστικά έξοδα,
- στην υπόθεση Τ-110/02, να ακυρώσει την απόφαση του τμήματος προσφυγών της 16ης Ιανουαρίου 2002 (υπόθεση R 538/2001-3) και να καταδικάσει το Γραφείο στα δικαστικά έξοδα.

13 Στις υποθέσεις Τ-324/01 και Τ-110/02, το Γραφείο ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει τις προσφυγές.
- να καταδικάσει τους προσφεύγοντες στα δικαστικά έξοδα.

Συμπληρωματικό

- 14 Για να στηρίξουν τις προσφυγές τους, οι προσφεύγοντες προβάλλουν δύο λόγους ακυρώσεως, που αντλούνται, πρώτον, από την παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 και, δεύτερον, από την παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 15 Οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται, κατ' αρχάς, αναφερόμενοι στη σκέψη 44 της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 19ης Σεπτεμβρίου 2001, T-335/99, Henkel κατά ΓΕΕΑ (κόκκινη και λευκή παραλληλόγραμμη ταμπλέτα) (Συλλογή 2001, σ. II-2581), ότι ένα σήμα, για να επιτραπεί η καταχώρισή του, πρέπει να ανταποκρίνεται σε ένα ελάχιστο όριο διακριτικού χαρακτήρα. Επιπλέον, σύμφωνα με τους προσφεύγοντες, το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 δεν διακρίνει μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών σημάτων, ώστε τα κριτήρια εκτιμήσεως του διακριτικού χαρακτήρα των τρισδιάστατων σημάτων που συνίστανται στη σχηματική παράσταση του ίδιου του προϊόντος δεν διαφέρουν από τα ισχύοντα για τις λοιπές κατηγορίες σημάτων.
- 16 Οι προσφεύγοντες φρονούν ότι το τμήμα προσφυγών, με τη σκέψη 21 της προσβαλλόμενης αποφάσεως στην υπόθεση T-110/02, κακώς έκρινε ότι, προκειμένου να γίνει δεκτή η καταχώριση τρισδιάστατου σήματος, βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, πρέπει αυτό να παρουσιάζει επαρκώς πρωτότυπα και αυθαίρετα χαρακτηριστικά, διαφορετικά από τα απορρέοντα από τη φύση των προϊόντων ή τη θέση τους σε εμπορία και από τη συνήθη μορφή των προϊόντων ή της συσκευασίας τους. Αντιθέτως προς όσα διαπίστωσε το τμήμα προσφυγών, το Πρωτοδικείο, με την απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2001, T-117/00, Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (λευκή και ανοιχτοπράσινη τετράγωνη ταμπλέτα) (Συλλογή 2001, σ. II-2723, συνοπτική δημοσίευση) δεν θέσπισε, γενικώς, κριτήρια για την αξιολόγηση του διακριτικού χαρακτήρα των τρισδιάστατων σημάτων. Συναφώς, η διαπίστωση του Πρωτοδικείου, στη σκέψη 73 της αποφάσεως αυτής, ότι το τμήμα προσφυγών, στη συγκεκριμένη υπόθεση, ορθώς είχε εφαρμόσει τέτοια κριτήρια δεν συνεπάγεται ότι τα τρισδιάστατα σήματα πρέπει να έχουν ιδιαίτερη και εντυπωσιακή μορφή εν γένει και σε σχέση με τα ανταγωνιστικά προϊόντα.

- 17 Ως προς τον προσδιορισμό του ενδιαφερομένου για τα προϊόντα τα οποία αφορούν τα αιτούμενα σήματα κοινού, οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι αποτελείται από τους τελικούς καταναλωτές εν γένει. Το γεγονός αυτό, εντούτοις, δεν δικαιολογεί, κατ' αυτούς, τη διαπίστωση του τμήματος προσφυγών ότι ο τελικός καταναλωτής προσέχει μάλλον την ετικέτα του προϊόντος, τη συσκευασία και το όνομα ή την εικόνα επί της συσκευασίας, παρά την καθαυτό μορφή του προϊόντος. Κατά τους προσφεύγοντες, είναι, αντιθέτως, σωστό να θεωρηθεί ότι, ως προς τα απλά σοκολατούχα προϊόντα και τα είδη ζαχαροπλαστικής, ο μέσος τελικός καταναλωτής συσχετίζει επίσης τη μορφή των οικείων προϊόντων προς την εμπορική τους προέλευση και συναρτά την επιλογή του προς την καθαυτό μορφή των προϊόντων αυτών.
- 18 Εν συνεχεία, ως προς το τρισδιάστατο σήμα με μορφή πούρου σε χρώμα καφέ (υπόθεση Τ-324/01), οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι το σχήμα αυτό έχει τελείως ιδιαίτερη, ξεχωριστή και ασυνήθη μορφή, η οποία διακρίνεται σαφώς από τις υπάρχουσες και δεν αποτελεί τυπική παραλλαγή των σχημάτων και μορφών που υπάρχουν στην αγορά.
- 19 Συναφώς, εκθέτουν ότι το αιτούμενο σήμα συνίσταται σε τρισδιάστατη απεικόνιση στρογγυλής και κυλινδρικής μορφής, η οποία, λόγω του καφέ της χρώματος, δημιουργεί γενικά την εντύπωση ότι προσομοιάζει ιδιαίτερος με τη σχηματική παράσταση πούρου. Η σχηματική παράσταση αυτή, σύμφωνα με τους προσφεύγοντες, δεν υπάρχει στην οικεία αγορά. Τα παραδείγματα των σοκολατούχων προϊόντων και ειδών ζαχαροπλαστικής που αναφέρει το τμήμα προσφυγών διαφέρουν ριζικά από αυτά τα οποία αφορά το αιτούμενο σήμα, διότι μόνο επιφανειακά ομοιάζουν με πούρα και το οικείο κοινό έχει συνείδηση του γεγονότος αυτού. Τούτο συμβαίνει με τα προϊόντα που φέρουν τα σήματα 25 Nefles (της επιχειρήσεως Rifacli), Cigarettes Russes (της επιχειρήσεως Delacre), Waffleletten και Picadilly (της επιχειρήσεως Bahlsen) και Finger (της επιχειρήσεως Cadbury).
- 20 Τέλος, ως προς το τρισδιάστατο σήμα με τη μορφή ράβδου χρυσού σε χρώμα χρυσαφί (υπόθεση Τ-110/02), οι προσφεύγοντες φρονούν ότι αποτελεί για το οικείο κοινό εντελώς ασυνήθιστη και πρωτότυπη μορφή σοκολατούχου προϊόντος.

Συγκεκριμένα, ειδικά η μορφή ανεστραμμένης ράβδου χρυσοῦ δεν κυκλοφορεί στην οικεία αγορά και, ως εκ τούτου, ανταποκρίνεται στο ελάχιστο όριο διακριτικού χαρακτήρα.

- 21 Ειδικότερα, οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι το αιτούμενο σήμα αποτελεί πιστή σχεδόν αναπαράσταση, ως προς το μέγεθος, μιας ράβδου χρυσοῦ, με τη διαφορά ότι είναι ανεστραμμένο. Η εν λόγω σχηματική παράσταση διαφέρει ριζικά από τις άλλες σχηματικές παραστάσεις ράβδων χρυσοῦ που κυκλοφορούν στην αγορά των σοκολατούχων προϊόντων και ειδών ζαχαροπλαστικής. Η προστασία ζητείται μόνο για την εν λόγω ανεστραμμένη μορφή ράβδου χρυσοῦ, η οποία διακρίνεται σαφώς και συνειδητῶς από την κλασική «ενιαία» μορφή. Επιπλέον, οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι οι διαστάσεις της (25 cm x 8 cm) εκφεύγουν του συνήθους πλαισίου παρουσιάσεως των σοκολατούχων προϊόντων που κυκλοφορούν στην αγορά.
- 22 Αντιθέτως προς τη γνώμη του τμήματος προσφυγῶν, οι προσφεύγοντες διατείνονται ότι το εν λόγω διακριτικό στοιχείο δεν μπορεί να γίνει αντιληπτό μόνο με ακριβή και αναλυτική παρατήρηση. Στο πλαίσιο αυτό, οι προσφεύγοντες προσθέτουν ότι τα σοκολατούχα προϊόντα και οι οικείες συσκευασίες δεν πωλούνται στους τελικούς καταναλωτές σε τιμές κατώτερες των 8 ή 9 ευρώ. Επομένως, κατά τους προσφεύγοντες, ο βαθμός προσοχής του οικείου κοινού, είναι, ως προς την επίδικη σχηματική παράσταση, σαφώς μεγαλύτερος από ό,τι για τα σοκολατούχα προϊόντα και είδη ζαχαροπλαστικής που πωλούνται σε χαμηλότερες τιμές.
- 23 Το Γραφείο ισχυρίζεται ότι τα κριτήρια βάσει των οποίων εκτιμάται ο διακριτικός χαρακτήρας ενός τρισδιάστατου σήματος, συνισταμένου στη σχηματική παράσταση του προϊόντος, δεν διαφέρουν από τα εφαρμοζόμενα σε άλλα είδη σημάτων. Εντούτοις, φρονεί ότι η σχηματική παράσταση ενός προϊόντος δεν ενημερώνει το κοινό σχετικά με την προέλευσή του κατά τρόπο παρόμοιο με τα λεκτικά ή εικονιστικά στοιχεία που τίθενται επί του προϊόντος ή της συσκευασίας του. Συγκεκριμένα, κατά το Γραφείο, στην περίπτωση προϊόντων τρέχουσας καταναλώσεως, το κοινό συνήθως δεν συνδέει τη μορφή του προϊόντος με την προέλευσή του. Επομένως, το Γραφείο φρονεί ότι, για να θεωρηθεί η σχηματική παράσταση ενός προϊόντος ως ένδειξη της προελεύσεώς του, πρέπει να παρουσιάζει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά,

ικανά να προσελκύσουν την προσοχή του κοινού. Το Γραφείο, αναφερόμενο στη σκέψη 37 της απόφασης του Πρωτοδικείου της 7ης Φεβρουαρίου 2002, Τ-88/00, *Mag Instrument κατά ΓΕΕΑ* (σχήμα φακών τσέπης) (Συλλογή 2002, σ. II-467), ισχυρίζεται ότι αυτό δεν συμβαίνει όταν το κοινό είναι συνηθισμένο σε σχήματα που είναι ανάλογα με τα επίδικα και παρουσιάζουν μεγάλη ποικιλία σχεδίων.

24 Ως προς την τρισδιάστατη σχηματική παράσταση πούρου σε χρώμα καφέ, το Γραφείο ισχυρίζεται ότι το τμήμα προσφυγών, εκτιμώντας ότι τα σχήματα που εμπνέονται από το σχήμα των πούρων ή των τσιγάρων είναι πολύ διαδεδομένα στην αγορά των επίδικων προϊόντων και ότι το αιτούμενο σήμα διαφέρει ελάχιστα από τις άλλες σχηματικές παραστάσεις που κυκλοφορούν στην αγορά, οπότε να θεωρηθεί ότι, ελλείψει άλλων στοιχείων, λεκτικών ή εικονιστικών, διαθέτει τον απαιτούμενο ελάχιστο διακριτικό χαρακτήρα, ουδόλως υπέπεσε σε σφάλμα εκτιμώσεως. Στο πλαίσιο αυτό, το Γραφείο διατείνεται ότι ο μέσος καταναλωτής δεν προβαίνει σε λεπτομερή ανάλυση των οικείων προϊόντων, δεδομένου ότι δεν τα προσέχει ιδιαιτέρως.

25 Ως προς το τρισδιάστατο σήμα με μορφή ράβδου χρυσού, το Γραφείο ισχυρίζεται, πρώτον, ότι ο μέσος καταναλωτής λίγο προσέχει τη μορφή των οικείων προϊόντων. Συναφώς, είναι της γνώμης ότι ορισμένα στοιχεία, όπως η τιμή του οικείου προϊόντος, τα οποίες ουδόλως διευκρινίζει η αίτηση περί καταχωρίσεως του σήματος και που δεν αποτελούν αντικείμενο καταχωρίσεως, δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά την εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα σήματος.

26 Ακολούθως, το Γραφείο ισχυρίζεται ότι το τμήμα προσφυγών, εκτιμώντας ότι οι συσκευασίες με μορφή ράβδου χρυσού είναι πολύ διαδεδομένες στην αγορά των επίδικων προϊόντων και ότι το αιτούμενο σήμα διαφέρει ελάχιστα από τις άλλες σχηματικές παραστάσεις που κυκλοφορούν στην αγορά, οπότε δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι, ελλείψει άλλων στοιχείων, λεκτικών ή εικονιστικών, έχει τον απαιτούμενο ελάχιστο διακριτικό χαρακτήρα, ουδόλως υπέπεσε σε σφάλμα εκτιμώσεως.

- 27 Τέλος, κατά το Γραφείο, η ορθότητα της αναλύσεως αυτής δεν αναιρείται από τον ισχυρισμό των προσφευγόντων ότι το αιτούμενο σήμα έχει τη μορφή ανεστραμμένης ράβδου χρυσού. Συναφώς, διατείνεται ότι η γραφική αναπαράσταση του εν λόγω σήματος, όπως εμφανίζεται στην αίτηση περί καταχώρισεως του σήματος, δεν επιτρέπει να εξακριβωθεί αν τα προϊόντα που θα κυκλοφορήσουν στο εμπόριο με το αιτούμενο σήμα θα παρουσιάζονται στους καταναλωτές σε συγκεκριμένη θέση.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 28 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, δεν γίνονται δεκτά για καταχώριση «τα σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα».
- 29 Επιβάλλεται να υπομνησθεί, πρώτον, ότι, σύμφωνα με τη νομολογία, τα σήματα που αφορά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 είναι κυρίως αυτά που, από την άποψη του ενδιαφερόμενου κοινού, χρησιμοποιούνται συνηθέστατα στις συναλλαγές για την παρουσίαση των οικείων προϊόντων ή υπηρεσιών ή για τα οποία υπάρχουν, τουλάχιστον, συγκεκριμένες ενδείξεις που επιτρέπουν να συναχθεί ότι είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν κατά τον τρόπο αυτό [απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Νοεμβρίου 2002, T-79/01 και T-86/01, Bosch κατά ΓΕΕΑ (Kit Pro και Kit Super Pro) (Συλλογή 2002, σ. II-4881, σκέψη 19)]. Εξάλλου, τα σημεία που αφορά η διάταξη αυτή θεωρούνται ακατάλληλα να ασκούν την ουσιώδη λειτουργία του σήματος, ήτοι να εξατομικεύουν την προέλευση του προϊόντος ή της υπηρεσίας, προκειμένου να παρέχουν έτσι τη δυνατότητα στον καταναλωτή που αποκτά το προϊόν ή την υπηρεσία που καλύπτεται από το σήμα να προβαίνει στο μέλλον στην ίδια επιλογή, αν η εμπειρία αποβεί θετική, ή σε διαφορετική επιλογή, αν η εμπειρία αποβεί αρνητική [απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Φεβρουαρίου 2002, T-79/00, Rewe-Zentral κατά ΓΕΕΑ (LITE) (Συλλογή 2002, σ. II-705, σκέψη 26) και προαναφερθείσα απόφαση Kit Pro και Kit Super Pro, σκέψη 19].

- 30 Ως εκ τούτου, ο διακριτικός χαρακτήρας ενός σήματος πρέπει να εκτιμάται μόνο σε σχέση με τα προϊόντα για τα οποία ή με τις υπηρεσίες για τις οποίες ζητείται η καταχώριση του σημείου, αφενός, και σε σχέση με την αντίληψη του οικείου κοινού, αφετέρου (προαναφερθείσες αποφάσεις LITE, σκέψη 27, και Kit Pro και Kit Super Pro, σκέψη 20).
- 31 Εν προκειμένω, το τμήμα προσφυγών διαπίστωσε ότι, ως προς τα προϊόντα των κατηγοριών «σοκολάτες, σοκολατούχα προϊόντα» και «είδη αρτοποιίας και ζαχαροπλαστικής» (κλάση 30), το οικείο κοινό αποτελούν οι τελικοί καταναλωτές εν γένει (σημεία 23 και 24 της προσβαλλομένης απόφασης στην υπόθεση Τ-324/01 και σημεία 24 και 25 της προσβαλλομένης απόφασης στην υπόθεση Τ-110/02). Οι προσφεύγοντες δεν αμφισβητούν την εν λόγω διαπίστωση. Δεδομένου ότι τα προϊόντα αυτά προορίζονται για τρέχουσα κατανάλωση, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η ανάλυση αυτή είναι ορθή. Εξάλλου, το εν λόγω κοινό θεωρείται ότι έχει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικό και ενημερωμένο [απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Ιουνίου 1999, C-342/97, Lloyd Schuhfabrik Meyer (Συλλογή 1999, σ. I-3819, σκέψη 26), και απόφαση του Πρωτοδικείου της 7ης Ιουνίου 2001, Τ-359/99, DKV κατά ΓΕΕΑ (EuroHealth) (Συλλογή 2001, σ. II-1645, σκέψη 27)]. Ως προς τα προϊόντα των κατηγοριών «συσκευασίες σοκολάτας και ειδών σοκολατοποιίας από χαρτόνι σε μορφή [ράβδου χρυσού]» (κλάση 16), το τμήμα προσφυγών διαπίστωσε ότι το οικείο κοινό αποτελούν οι σοκολατοποιοί, αλλά και οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις στον τομέα της αρτοποιίας και της ζαχαροπλαστικής (σημεία 35 και 36 της προσβαλλομένης απόφασης στην υπόθεση Τ-110/02). Εντούτοις, η διαφορά αυτή δεν επηρεάζει την εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα του αιτουμένου σήματος στην υπόθεση Τ-110/02. Συγκεκριμένα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, καίτοι, κατ' αρχήν, τα πρόσωπα που αγοράζουν τα εν λόγω προϊόντα είναι αυτά που προσδιόρισε το τμήμα προσφυγών και όχι οι τελικοί καταναλωτές εν γένει, η εν λόγω αγορά γίνεται με την προοπτική της μελλοντικής μεταπωλήσεως των συσκευασμένων προϊόντων στους τελικούς καταναλωτές.
- 32 Επιβάλλεται, δεύτερον, η διαπίστωση ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 δεν διακρίνει μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών σημάτων. Συνεπώς, δεν πρέπει να εφαρμόζονται αυστηρότερα κριτήρια κατά την εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα των τρισδιάστατων σημάτων των συνιστάμενων στο σχήμα των ίδιων των προϊόντων, όπως είναι τα σήματα των οποίων ζητήθηκε η καταχώριση εν προκειμένω, από ό,τι σε σχέση με τα κριτήρια που ισχύουν για τις λοιπές κατηγορίες σημάτων (προαναφερθείσα απόφαση «Σχήμα φακών τσέπης», σκέψη 32).

- 33 Εν προκειμένω, κατ' αρχάς, ως προς το τρισδιάστατο σήμα με μορφή πούρου σε χρώμα καφέ (υπόθεση T-324/01), το τμήμα προσφυγών διαπίστωσε ότι τα σχήματα που είναι εμπνευσμένα από το σχήμα των πούρων ή των τσιγάρων είναι πολύ δεδομένα στην αγορά των οικειών προϊόντων (σημείο 27 της προσβαλλόμενης αποφάσεως στην υπόθεση T-324/01). Συγκεκριμένα, όπως απέδειξε επαρκώς το Γραφείο με το υπόμνημα αντικρούσεως, πέραν των αναφερόμενων στην προσβαλλόμενη απόφαση σοκολατούχων προϊόντων με μορφή πούρου, υπάρχουν στην αγορά άλλα προϊόντα με παρεμφερή μορφή, όπως τα σοκολατένια πούρα των επιχειρήσεων Godiva, Niederegger και Hauser, ορισμένα από τα οποία ομοιάζουν πολύ με αληθινό πούρο.
- 34 Εξάλλου, όπως ορθώς επισήμανε το τμήμα προσφυγών με τα σημεία 29 και 30 της προσβαλλόμενης αποφάσεως στην υπόθεση T-324/01, η μορφή και το χρώμα του αιτουμένου σήματος διαφέρουν ελάχιστα από τη μορφή και το χρώμα άλλων σοκολατούχων προϊόντων και ειδών ζαχαροπλαστικής που υπάρχουν στην αγορά, οπότε δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι, ελλείψει άλλων στοιχείων, λεκτικών ή εικονιστικών, το εν λόγω σήμα έχει τον απαιτούμενο ελάχιστο διακριτικό χαρακτήρα.
- 35 Η ορθότητα των διαπιστώσεων αυτών δεν αναιρείται από το επιχειρήμα των προσφευγόντων ότι υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ της μορφής και του χρώματος του αιτουμένου σήματος (στρογγυλή και κυλινδρική μορφή ομοιάζουσα, λόγω του καφέ της χρώματος, με μορφή πούρου) και της μορφής και του χρώματος των λοιπών σοκολατούχων προϊόντων και ειδών ζαχαροπλαστικής που παραθέτει η προσβαλλόμενη απόφαση στην υπόθεση T-324/01. Συναφώς, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, όπως λυσιτελώς προβάλλει το Γραφείο, ο μέσος καταναλωτής δεν προβαίνει σε λεπτομερή ανάλυση της μορφής και του χρώματος των οικειών προϊόντων και μάλλον τα προσέχει ελάχιστα. Επομένως, οι διαφορές στη μορφή και στο χρώμα που προβάλλουν οι προσφεύγοντες εν προκειμένω δεν είναι ικανές να αναιρέσουν το συμπέρασμα ότι το αιτούμενο σήμα δεν διαφέρει ουσιωδώς από τις βασικές μορφές που χρησιμοποιούνται συνήθως στο εμπόριο για τα οικεία προϊόντα.
- 36 Ακολούθως, ως προς το τρισδιάστατο σήμα με μορφή ράβδου χρυσού (υπόθεση T-110/02), το Γραφείο ισχυρίζεται επίσης, ορθώς, ότι ο μέσος καταναλωτής ελάχιστα

προσέχει τη μορφή και το χρώμα των οικείων προϊόντων. Συναφώς, το επιχείρημα των προσφευγόντων ότι, δεδομένης της υψηλής τιμής πωλήσεως των προϊόντων αυτών, ο βαθμός της προσοχής των καταναλωτών είναι επίσης αυξημένος, είναι απορριπτέο. Όπως προκύπτει από τη νομολογία του Πρωτοδικείου, για την εκτίμηση του αν ένα σημείο είναι δεκτικό καταχωρίσεως σε σχέση με συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντων ή/και υπηρεσιών, δεν έχει σημασία το αν ο αιτών την καταχώριση του οικείου σήματος προτίθεται να εφαρμόσει ή ακολουθεί ήδη ορισμένη εμπορική στρατηγική. Πράγματι, η ύπαρξη εμπορικής στρατηγικής είναι ένας ανεξάρτητος παράγοντας σε σχέση με το δικαίωμα το οποίο παρέχει το κοινοτικό σήμα. Επιπλέον, η εμπορική στρατηγική, η οποία εξαρτάται μόνον από τις επιλογές της ενδιαφερομένης επιχειρήσεως, μπορεί να μεταβληθεί μετά την καταχώριση του κοινοτικού σήματος και, επομένως, δεν μπορεί να έχει καμία επίπτωση επί της εκτιμήσεως του αν το σημείο αυτό είναι δεκτικό καταχωρίσεως [απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Μαρτίου 2002, T-355/00, DaimlerChrysler κατά ΓΕΕΑ (TELE AID) (Συλλογή 2002, σ. Π-1939, σκέψη 42)]. Επομένως, το Γραφείο ορθώς ισχυρίζεται ότι ορισμένα στοιχεία που δεν αποτελούν αντικείμενο καταχωρίσεως, όπως η τιμή του οικείου προϊόντος, δεν μπορούν να λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα του σήματος.

37 Το τμήμα προσφυγών κατέδειξε επαρκώς, με τα σημεία 28 έως 31 της προσβαλλόμενης αποφάσεως στην υπόθεση T-110/02, ότι οι συσκευασίες με μορφή ράβδου χρυσού είναι πολύ διαδεδομένες στην αγορά των οικείων προϊόντων. Συγκεκριμένα, όπως διατείνεται το Γραφείο με το υπόμνημα αντικρούσεως και άλλες επιχειρήσεις, εκτός αυτών που αναφέρει η προσβαλλόμενη απόφαση, όπως η Feodora, η Lebkuchen-Schmidt και η Café Tasse, εμπορεύονται επίσης ανταγωνιστικά προϊόντα με παρεμφερή μορφή και χρώμα.

38 Ομοίως, με τα σημεία 32 και 33 της προσβαλλόμενης αποφάσεως στην υπόθεση T-110/02, το τμήμα προσφυγών επισήμανε λυσιτελώς ότι η μορφή και το χρώμα του αιτουμένου σήματος διαφέρουν ελάχιστα από τη μορφή και το χρώμα άλλων προϊόντων που υπάρχουν στην αγορά, οπότε δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι, ελλείψει άλλων στοιχείων, λεκτικών ή εικονιστικών, το εν λόγω σήμα έχει τον απαιτούμενο ελάχιστο διακριτικό χαρακτήρα.

- 39 Η ορθότητα της αναλύσεως αυτής δεν αναιρείται από τον ισχυρισμό των προσφευγόντων ότι το αιτούμενο σήμα συνίσταται σε ανεστραμμένη ράβδος χρυσού διαστάσεων 25 cm επί 8 cm.
- 40 Πράγματι, αφενός, όπως επισήμανε το Γραφείο με το υπόμνημα αντικρούσεως, για την εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα ενός τρισδιάστατου σήματος ο συγκεκριμένος προσανατολισμός στον χώρο του αντικειμένου, η σχηματική παράσταση του οποίου αποτελεί το σήμα, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μόνο εφόσον το εν λόγω προϊόν παρουσιάζεται συνήθως με τον προσανατολισμό αυτόν, όπως συμβαίνει, για παράδειγμα, με τις φιάλες. Εν προκειμένω όμως, οι πλάκες σοκολάτας δεν παρουσιάζονται συνήθως με συγκεκριμένο προσανατολισμό στον χώρο. Το ότι τα προϊόντα που εμπορεύονται οι προσφεύγοντες με την επίδικη μορφή εμφανίζουν στοιχείο επιδεχόμενο γραφική παράσταση στην επιφάνεια της συσκευασίας που έχει το μεγαλύτερο πλάτος δεν αρκεί για να καταδείξει τον συγκεκριμένο προσανατολισμό στον χώρο των εν λόγω προϊόντων. Το επιδεχόμενο γραφική παράσταση στοιχείο αυτό αναφέρεται σε συγκεκριμένη εμπορική στρατηγική που ακολουθεί ο αιτών την καταχώριση του σήματος, η οποία μπορεί να τροποποιηθεί και η ύπαρξη της οποίας, όπως επισημάνθηκε ανωτέρω με τη σκέψη 36, δεν επηρεάζει την εκτίμηση του αν το σημείο είναι δεκτικό καταχωρίσεως ως σήμα.
- 41 Ως προς τις διαστάσεις της εν λόγω σχηματικής παραστάσεως, αφετέρου, αυτές δεν μπορούν, καθαυτές, να είναι καθοριστικές για την εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα της εν λόγω σχηματικής παραστάσεως, δεδομένου ότι αφορούν ένα στοιχείο των οικείων προϊόντων σχετικό με την ποσότητα σοκολάτας που περιέχει η συσκευασία. Επομένως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το οικείο κοινό αντιλαμβάνεται τη μορφή της ράβδου χρυσού, έστω και σε συνδυασμό με τις διαστάσεις που προβάλλουν οι προσφεύγοντες, ως ένδειξη της εμπορικής προελεύσεως των οικείων προϊόντων.
- 42 Τέλος, στο έντυπο της αιτήσεως για καταχώριση κοινοτικού σήματος, οι προσφεύγοντες δήλωσαν, επιλέγοντας το σχετικό τετραγωνίδιο, ότι το αιτούμενο σήμα είναι όντως τρισδιάστατο. Εντούτοις, η μνεία «αναπαράσταση ανεστραμμένης κόλουρης πυραμίδας με ορθογώνια βάση διαστάσεων περίπου 25 cm x 8 cm και κεκλιμένες προς τα έξω τις πλευρές» εμφανίζεται υπό την επικεφαλίδα «Προσδιορισμός των λοιπών σημάτων» του εντύπου αιτήσεως. Από τη δομή, ωστόσο, του εντύπου καθώς και από το τμήμα «Αναπαράσταση του σήματος» των «Σημειώσεων

σχετικά με τα έντυπα αιτήσεως» του Γραφείου προκύπτει ότι τα «λοιπά σήματα» είναι αυτά που δεν εντάσσονται στις ειδικώς μνημονευόμενες κατηγορίες, μεταξύ των οποίων και το τρισδιάστατο σήμα. Ως εκ τούτου, τα τρισδιάστατα σήματα θεωρούνται ως είδος σήματος μη εντασσόμενο στην κατηγορία των «λοιπών σημάτων».

- 43 Επομένως, εφόσον το αιτούμενο σήμα καταχωρισθεί, οι ενδείξεις σχετικά με τον προσανατολισμό στον χώρο και τις διαστάσεις του οικείου σχήματος δεν αποτελούν αντικείμενο καταχωρίσεως και, άρα, εμπίπτουν απλώς στην έννοια της εμπορικής στρατηγικής.
- 44 Κατόπιν των προεκτεθέντων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα αιτούμενα σήματα δεν διαφέρουν ουσιωδώς από ορισμένες βασικές μορφές των οικείων προϊόντων που χρησιμοποιούνται συνηθέστατα στο εμπόριο, αλλά εμφανίζονται ιδίως ως παραλλαγή των μορφών αυτών. Το γεγονός αυτό αποτελεί συγκεκριμένη ένδειξη, κατά την μνημονευόμενη ανωτέρω στη σκέψη 29 νομολογία, ότι τα εν λόγω σήματα μπορούν να χρησιμοποιούνται ευρέως στο εμπόριο για την παρουσίαση των προϊόντων που αφορούν οι αιτήσεις καταχωρίσεως σήματος.
- 45 Επομένως, τα σήματα των οποίων ζητήθηκε η καταχώριση, όπως γίνονται αντιληπτά από τον μέσο καταναλωτή που έχει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικός και ενημερωμένος, δεν μπορούν να εξατομικεύσουν τα οικεία προϊόντα και να τα διακρίνουν από αυτά που έχουν διαφορετική εμπορική προέλευση. Ως εκ τούτου, στερούνται διακριτικού χαρακτήρα σε σχέση με τα εν λόγω προϊόντα.
- 46 Επομένως, ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 απορρίπτεται.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από την παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 47 Οι προσφεύγοντες διατείνονται ότι το τμήμα προσφυγών, απορρίπτοντας την καταχώριση των αιτουμένων σημάτων, παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως.
- 48 Συναφώς, επικαλούνται τις αποφάσεις τμημάτων προσφυγών με τις οποίες έγινε δεκτή η καταχώριση των ακόλουθων τρισδιάστατων σημάτων: σήμα με μορφή πόρπης ζώνης, ιδίως για τις κατηγορίες προϊόντων «δέρμα και απομμήσεις δέρματος, είδη από αυτά τα υλικά» (υπόθεση R 272/1999-3)· σήμα με μορφή λογοτύπου που παριστάνει τετράγωνη δικτυωτή τηγανίτα (gaufre), ιδίως για τις κατηγορίες προϊόντων «γλυκά και είδη ζαχαροπλαστικής» (υπόθεση R 565/1999-1)· σήμα με μορφή αλμυρού σνακ που παριστάνει άνθος, για τις κατηγορίες προϊόντων «προϊόντα από πατάτα, με ή χωρίς αρωματικές ουσίες, αλμυρά σνακ» (υπόθεση R 467/1999-3)· σήμα με μορφή τρισδιάστατης απεικονίσεως μηχανισμού ρυθμίσεως πιδάκων, για την κατηγορία προϊόντων «μηχανισμοί ρυθμίσεως πιδάκων» (υπόθεση R 104/1999-3) και σήμα με μορφή διανεμητή δισκίων, για την κατηγορία προϊόντων «αντιδιαβητικά παρασκευάσματα» (υπόθεση R 275/2000-1).
- 49 Κατά τους προσφεύγοντες, τα προαναφερθέντα σήματα δεν παρουσιάζουν μεγαλύτερο βαθμό πρωτοτυπίας ή ευρηματικότητας από ό,τι τα σήματα των οποίων ζητείται η καταχώριση.
- 50 Το Γραφείο, αναφερόμενο στη σκέψη 66 της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 27ης Φεβρουαρίου 2002, T-106/00, Streamserve κατά ΓΕΕΑ (STREAMSERVE) (Συλλογή 2002, σ. II-723), αντιτάσσει ότι ο λόγος ακυρώσεως αυτός στερείται λυσιτέλειας, δεδομένου ότι η νομιμότητα των αποφάσεων των τμημάτων προσφυγών

πρέπει να εκτιμάται αποκλειστικώς βάσει του κανονισμού 40/94, όπως έχει ερμηνευθεί από τον κοινοτικό δικαστή, και όχι βάσει μιας, ενδεχομένως παράνομης, προηγούμενης πρακτικής των τμημάτων αυτών ως προς τη λήψη αποφάσεων. Εξάλλου, το Γραφείο επισημαίνει ότι τα σήματα που αποτελούν το αντικείμενο των αποφάσεων των τμημάτων προσφυγών στις οποίες παραπέμπουν οι προσφεύγοντες δεν είναι συγκρίσιμα με τα αιτούμενα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 51 Όπως προκύπτει από τη νομολογία, οι αποφάσεις σχετικά με την καταχώριση ενός σημείου ως κοινοτικού σήματος, τις οποίες καλούνται να λαμβάνουν τα τμήματα προσφυγών δυνάμει του κανονισμού 40/94, εμπíπτουν στη δέσμη αρμοδιότητα και όχι στη διακριτική τους ευχέρεια. Επομένως, το αν ένα σημείο είναι δεκτικό καταχώρισεως ως κοινοτικό σήμα πρέπει να εκτιμάται αποκλειστικώς βάσει του κανονισμού αυτού, όπως έχει ερμηνευθεί από τον κοινοτικό δικαστή, και όχι βάσει μιας προηγούμενης πρακτικής των τμημάτων προσφυγών (βλ. ιδίως, προαναφερθείσες αποφάσεις STREAMSERVE, σκέψη 66, και Kit Pro και Kit Super Pro, σκέψη 32). Επομένως, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως απορρίπτεται ως αλυσιτελής.
- 52 Εν πάση περιπτώσει, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι, μολονότι γίνεται δεκτό ότι οι πραγματικοί ή νομικοί λόγοι που εκτίθενται στην αιτιολογία προγενέστερης αποφάσεως μπορούν να αποτελέσουν επιχειρήματα προς στήριξη λόγου ακυρώσεως αντλούμενου από την παράβαση διατάξεως του κανονισμού 40/94 (βλ. προαναφερθείσες αποφάσεις STREAMSERVE, σκέψη 69, και Kit Pro και Kit Super Pro, σκέψη 33), επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, εν προκειμένω, οι προσφεύγοντες δεν επικαλέστηκαν την ύπαρξη, στις παλαιότερες αποφάσεις των τμημάτων προσφυγών τις οποίες επικαλούνται, λόγων ικανών να θέσουν υπό αμφισβήτηση την ορθότητα της προεκτεθείσας εκτιμήσεως του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94.
- 53 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι οι προσφυγές είναι απορριπτέες στο σύνολό τους.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 54 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι οι προσφεύγοντες ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα του Γραφείου, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα του Γραφείου.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει τις προσφυγές.
- 2) Καταδικάζει τους προσφεύγοντες στα δικαστικά έξοδα.

Tiili

Mengozzi

Βηλαράς

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 30 Απριλίου 2003.

Ο Γραμματέας

Η Πρόεδρος

H. Jung

V. Tiili

